

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' ___), התשע"ב-2012

1. הוספת פרק ב'3. בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981¹ (להלן – החוק העיקרי), אחרי סעיף 9 יח יבוא:

”פרק ב'3: חשבונות ללא תנועה

הגדרות 9יט. בפרק זה -

”בעל חשבון” – מי שרשום בתאגיד הבנקאי כבעלים של חשבון

”חשבון ללא תנועה” – חשבון אשר בעליו לא ביצע בו פעילות. המפקח יקבע לעניין זה הוראות מכוח סעיף 5(ג1) לפקודת הבנקאות, 1941², אשר יכול ויהיו לסוגים שונים של חשבונות; ”פעילות” – כל אחד מאלה:

(1) מתן הוראה לתאגיד הבנקאי על ידי בעל החשבון או על ידי מי שמורשה לכך מטעמו;

(2) קבלת מידע על ידי בעל החשבון או על ידי מי שמורשה לכך מטעמו, באופן בו התאגיד הבנקאי יכול לקבוע שבעל החשבון או המורשה כאמור קיבלו את המידע בפועל;

9כ. המפקח רשאי ליתן הוראות לפי סעיף 5(ג1) לפקודת הבנקאות לעניין הצעדים והפעולות שעל תאגיד בנקאי לנקוט לשם איתור בעל חשבון ללא תנועה ולשם איתור יורשיו החוקיים של בעל חשבון שנפטר. ההוראות יכול שינתנו לסוגים שונים של חשבונות או של תאגידים בנקאיים.

יצירת קשר עם הלקוח

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 258, התשע"ב, 388.

² ע"ר 1941, תוס' 1, עמ' (ע) 69 (א) 85; ס"ח התשע"ב, עמ' 210.

השקעת כספים 9כא. לא יצר בעל חשבון קשר עם התאגיד הבנקאי לאחר שננקטו פעולות לאתרו בהתאם להוראות המפקח, ישקיע התאגיד הבנקאי את הכספים המופקדים בחשבון לזכותו של בעל החשבון באופן שיקבע הנגיד בכללים, ויודיע על כך לבעל החשבון בדרך שיקבע המפקח בהוראות לפי סעיף 5(ג1) לפקודת הבנקאות.

העדר תחולה 9כב. האמור בסעיף 9כא לא יחול על חשבון ללא תנועה בו מופקד סכום שאינו עולה על סכום שקבע הנגיד בכללים, ואולם רשאי תאגיד בנקאי לפעול על פי הוראות סעיף זה גם לגבי חשבון בו מופקד סכום קטן מהסכום שיקבע הנגיד כאמור.

דיווח לאפוסטרופוס הכללי 9כג. לא יצר בעל חשבון קשר עם התאגיד הבנקאי במשך חמש שנים מיום שהפך החשבון לחשבון ללא תנועה, ידווח התאגיד הבנקאי על הכספים המופקדים בחשבון לאפוסטרופוס הכללי בדרך שיקבע המפקח בהוראות לפי סעיף 5(ג1) לפקודת הבנקאות.

תיקון סעיף 11א 2. בסעיף 11א לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

”(ב1) היה למפקח יסוד סביר להניח כי תאגיד בנקאי הפר הוראה מהוראות שנקבעו בכללים לפי סעיף 9כא, רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בסך מיליון שקלים חדשים.”

תיקון פקודת הבנקאות 3. בפקודת הבנקאות, 1941³ -

(1) בסעיף 2 ההגדרה "פקדון ללא תנועה" – תמחק;

(2) סעיף 13ב – בטל;

(3) סעיף 14ח(3) – בטל.

³ ע"ר 1941, תוס' 1, עמ' (ע) 69 (א) 85; ס"ח התשע"ב, עמ' 210.

הוראות חוק זה יחולו על פיקדונות אשר ערב תחילתו היו בגדר "פיקדון ללא תנועה" כפירושו בסעיף 2 לפקודת הבנקאות, 1941. למן תום 6 חודשים מיום תחילתו של חוק זה, יראו בפיקדונות כאמור חשבונות ללא תנועה כהגדרתם בסעיף 9ט לעיל, והתאגיד הבנקאי יפעל ביחס לפיקדונות אלו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים כאמור בסעיף 9כ ל^{חוק העיקרי}.

התקופה שקדמה למועד תחילתו של חוק זה תובא במניין הזמן לצורך תחולת סעיף 9כג ל^{חוק העיקרי}.

טויוטא

דברי הסבר

כללי: מטרתה של הצעת חוק זו היא להתמודד עם התופעה של כספים המצויים בתאגידים הבנקאיים ללא דורש, על-ידי הטלת חובות איתור של בעלי חשבונות והשקעה של כספים אלו. המדובר בכספים של לקוחות, אשר מצדם אינם מודעים לקיומם וממילא אינם עושים בהם שימוש או בכספים של לקוחות אשר נפטרו. תופעה זו מעוררת קשיים הן בהיבט הצרכני והן בשל הסיכונים הכרוכים בניהול כספים אלו בידי התאגידים הבנקאיים.

פקודת הבנקאות, 1941 (להלן – הפקודה) נותנת כיום מענה חלקי בלבד לתופעה האמורה, בקובעה חובות איתור והשקעה של פיקדון ללא תנועה, אשר מוגדר בסעיף 2 לפקודה "פיקדון, בין במטבע ישראלי ובין במטבע חוץ, שלגביו עברו עשרה חודשים מהיום שנקבלה ההוראה האחרונה מבעל הפיקדון". המדובר בהגדרה צרה, שאינה כוללת חשבונות עו"ש. בנוסף, אין הפקודה מפרטת את הדרכים ליצירת קשר עם בעלי פיקדונות שעומס אבד הקשר. הצעת חוק זו מבקשת לצמצם את היקף הפיקדונות האמורים באמצעות הסדרה של שני היבטים מרכזיים: הראשון, הגדרת המונח "חשבון ללא תנועה" כחשבון אשר בעליו לא ביצע בו פעילות, ומתן סמכות למפקח על הבנקים לקבוע הוראות בעניין זה עבור סוגים שונים של חשבונות. השני, מתן סמכות למפקח על הבנקים לקבוע הוראות באשר לפעולות שעל תאגידים בנקאיים לנקוט במטרה לנסות ולאתר בעל חשבון ללא תנועה בנוגע לניהול חשבונו בתאגיד הבנקאי, או במטרה לאתר את יורשיו של בעל חשבון שנפטר. הוראות אלו יכול שיהיו לסוגים שונים של חשבונות או של תאגידים בנקאיים.

סעיף 1: מוצע לתקן את חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 (להלן – החוק העיקרי), על ידי הוספת פרק ב'3 שכותרתו חשבונות ללא תנועה. בהתאם להצעת החוק יוסמך המפקח על הבנקים ליתן הוראות לעניין הפעולות שעל תאגיד הבנקאי לנקוט במטרה לאתר בעל חשבון ללא תנועה בנוגע לניהול חשבונו בתאגיד הבנקאי, או לאתר את יורשיו של בעל חשבון שנפטר. בנוסף, תוטל על התאגיד הבנקאי חובה, ככל שבעל החשבון לא יצר עימו קשר חרף הניסיונות לאתר בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, להשקיע את הכספים לזכותו של הלקוח באופן שיקבע הנגיד בכללים, ולהודיע לו על כך בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

חובת השקעת הכספים לא תחול על חשבון ללא תנועה בסכום שאינו עולה על סכום שיקבע הנגיד בכללים. עם זאת, רשאי תאגיד בנקאי לפעול בהתאם להוראות סעיף 9כא גם לגבי חשבון בסכום קטן מהסכום שיקבע הנגיד כאמור.

בהתאם להוראות סעיף 9כג המוצע, בחשבונות בהם בעל החשבון לא יצר קשר עם התאגיד הבנקאי במשך חמש שנים מיום שהפך החשבון לחשבון ללא תנועה, נדרש התאגיד הבנקאי לדווח על הכספים שבחשבון לידי האפוטרופוס הכללי על מנת שינסה לאתר את בעל החשבון באמצעות הכלים העומדים לרשותו.

סעיף 5: מוצע להחיל את התיקון לחוק העיקרי על כל הכספים אשר ערב התיקון לחוק נכנסו להגדרת "פיקדון ללא תנועה" בהתאם לסעיף 2 לפקודה. באשר לכספים אלו, נדרשים התאגידים הבנקאיים לנקוט בפעולות ליצירת קשר עם בעל החשבון, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, כאמור בסעיף 9כז המוצע, בתוך חצי שנה ממועד כניסת התיקון לתוקפו. בנוסף מוצע לקבוע כי התקופה שקדמה לכניסתו לתוקף של התיקון לחוק תובא במניין הזמן בכל הנוגע לדיווח על הכספים לאפוטרופוס הכללי.

תשע"ג,
2013,
חוזר מס' ח-XXXX-XX

הנדון: חשבונות ללא תנועה

(ניהול בנקאי תקין, הוראה מס' 4XX)

מבוא

1. בתוקף סמכותי לפי סעיף 9 כ לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981, ולצורך הגדרתן של הפעולות שעל תאגיד הבנקאי לנקוט לצורך איתור בעל חשבון ללא תנועה בנוגע לניהול חשבונו בתאגיד הבנקאי, ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות ובאישור הנגיד, קבעתי הוראה זו.

עיקרי ההוראה

2. בסעיף 2 להוראה הוגדרו המושגים "בעל חשבון", "חשבון ללא תנועה", ו"פעילות" כהגדרתם בסעיף 9(יט) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א – 1981.¹

דברי הסבר

המונח "חשבון ללא תנועה" הוגדר בהתאם לסוגי החשבונות השונים. ההגדרה אינה מתייחסת עוד לפיקודון הבודד, אלא לחשבון הלקוח בכללותו. מטרת הגדרה זו להביא לכך שרובם המכריע של החשבונות אשר יוגדרו כ"חשבונות ללא תנועה" יהיו חשבונות אשר הקשר בין בעליהם ובין התאגיד הבנקאי נותק. ההגדרה האמורה נחלקת לשלושה סוגי חשבונות: חשבון עובר ושב, פיקדונות נ"ע או פיקדונות מתחדשים, ופיקדונות לזמן קצוב. המועד בו מוגדר החשבון כ"חשבון ללא תנועה" משתנה בהתאם לסוג החשבון כאמור לעיל, וכמפורט בסעיף.

המונח "פעילות" הוגדר כמתן הוראה לתאגיד הבנקאי על ידי בעל החשבון או מורשה מטעמו, וכן קבלת מידע על ידי בעל החשבון או מורשה מטעמו, באופן בו התאגיד הבנקאי יכול לקבוע כי הני"ל קיבל את המידע. זאת, לאור ההתקדמות הטכנולוגית המאפשרת לתאגיד הבנקאי לקבוע, במקרים מסוימים, כי הלקוח קיבל מידע אודות החשבון, וניתן להניח כי במקרים אלו הימנעותו של לקוח ממתן הוראות לגבי חשבונו נעשית במכוון. במקרים שכאלו, אין להגדיר את חשבונו כ"חשבון ללא תנועה", ובהתאם מתייתר הצורך לפעול לאיתור הלקוח או להשקיע את כספו. מורשה מטעמו של הלקוח כולל גם את מי שרשאי לפעול בשמו על פי כל דין, כגון אפוטרופוס, מנהל עזבון, וכיוצא בזה.

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 258; התשס"ד, 368.

שטרות (ובכלל זה שיקים) שנמשכו על ידי בעל החשבון או מורשה מטעמו לפקודת צד ג', והוצגו לגביה בתאגיד הבנקאי, מהווים מתן הוראה לתאגיד הבנקאי, על ידי בעל החשבון או מי מטעמו, במועד הצגתם לגביה, והם בגדר "פעילות". מאידך, הרשאות לחיוב חשבון שהוצגו לגביה בתאגיד הבנקאי על ידי צד ג', אינם מהווים מתן הוראה לתאגיד הבנקאי על ידי בעל החשבון או מורשה מטעמו, ולפיכך אינם בגדר "פעילות".

התאגיד הבנקאי נדרש לוודא במאמץ סביר אם הפעילות האחרונה בחשבון אכן נעשתה על ידי בעל החשבון ולא על ידי צד ג' כלשהו. במקרים בהם למרות מאמץ סביר מצד התאגיד הבנקאי, לא ניתן לוודא מי ביצע את הפעילות, יש לראותה כאילו נעשתה על ידי בעל החשבון.

3. בסעיף 3 להוראה נקבעו דרכי יצירת הקשר עם הלקוח. זאת בהתאם לאמור בסעיף 9(כ) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א – 1981 המסמיך את המפקח על הבנקים לקבוע הוראות בדבר הפעולות שעל תאגיד הבנקאי לנקוט במטרה לנסות ולאתר בעל חשבון ללא תנועה.

דברי הסבר

איתור לקוחות בעלי "חשבונות ללא תנועה"

בהתאם לסעיף 3 להוראה, ביחס ל"חשבונות ללא תנועה" יפעל התאגיד הבנקאי בשקידה סבירה לאיתור בעל החשבון, ויעשה ניסיונות ליצור קשר עם בעל החשבון בהתאם למפורט בסעיף. הסעיף מפרט את דרכי יצירת הקשר תוך נסיון לאזן בין החובה המוטלת על התאגיד הבנקאי לשמור על פרטיות הלקוח מחד, ובין הצורך בתהליך איתור אפקטיבי של הלקוח מאידך, על מנת לקבל את הוראותיו בנוגע להשקעת הכספים. הליך איתור לקוחות בעלי "חשבונות ללא תנועה" כולל מספר פעולות אותן נדרש התאגיד הבנקאי לנקוט במהלך שלושה חודשים מיום הפיכת החשבון לחשבון ללא תנועה, כמפורט להלן:

א. ישלח הודעה לכתובת משלוח הדואר כפי שרשומה במסמכי התאגיד הבנקאי אודות הפיכת החשבון או הפקדון לחשבון ללא תנועה, וכי בהעדר קשר עם הלקוח יושקעו הכספים בהתאם לכללים.

ב. ינסה ליצור קשר עם בעל החשבון באמצעות הטלפון ובאמצעי תקשורת אחר ככל שניתנה לגביו הסכמת בעל החשבון.

ג. יאמת כתובת הלקוח כפי שהיא רשומה בחשבון אל מול כתובת בעל החשבון במרשם האוכלוסין, ועם כתובות אחרות של בעל החשבון בחשבונות אחרים של בעל החשבון בתאגיד הבנקאי, בהם קיימת זהות מלאה בין כל שמות בעלי החשבון. במקרה בו נמצאה כתובת שונה כאמור, נדרש התאגיד הבנקאי לשלוח לכתובת זו הודעה אודות הפיכת החשבון או הפקדון לחשבון ללא תנועה, וכי בהעדר קשר עם הלקוח יושקעו הכספים בהתאם לכללים.

ד. אם לא נוצר קשר עם בעל החשבון לאחר ניסיונות התאגיד הבנקאי כמפורט לעיל, נדרש התאגיד הבנקאי לחזור על ניסיונות האיתור הנ"ל, לפי העניין, אחת לשנה לפחות, עד למועד הדיווח על הכספים לאפוסטרופוס הכללי. לאחר מועד הדיווח נדרש התאגיד הבנקאי לנקוט בפעולות האמורות, לפי העניין, אחת לשנתיים לפחות, ובלבד שסכום הכספים אינו נמוך מהסכום המיזערי להשקעה כפי שנקבע בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (חשבונות ללא תנועה), התשע"ב - 2012.

בסעיף 33 ישנה התייחסות למקרה בו בעל החשבון ביקש ליצור עימו קשר בדרך של השארת המסמכים המיועדים לו בסניף התאגיד הבנקאי או בתיבת דואר. במקרה זה יש נקבע כי על התאגיד הבנקאי לנסות ליצור עימו קשר במובן החוק בדרך שביקש, וכי מחובתו של התאגיד הבנקאי להבהיר לבעל החשבון במועד פתיחת החשבון, במסמך נפרד עליו יידרש לחתום, משמעות פעולה בהתאם לבקשתו לעניין יצירת קשר עימו והשקעת כספיו.

4. בסעיף 4 להוראה נדרש התאגיד הבנקאי להשקיע את הכספים לזכותו של הלקוח אשר לא יצר קשר עם התאגיד הבנקאי חרף הניסיונות לאתרו. השקעת הכספים תעשה באופן שקבע הנגיד בכללים. בנוסף, נדרש התאגיד הבנקאי להודיע ללקוח, אחת לשנה לפחות, על קיומו של חשבון ללא תנועה ועל השקעת הכספים המופקדים בו בהתאם לכללים.

דברי הסבר

במקביל להוראה זו הותקנו גם כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (פקדונות ללא תנועה), התשע"ב – 2012, אשר נועדו להחליף את הוראות צו הבנקאות (פקדונות ללא תנועה), התש"ס – 2000.

5. סעיף 5 להוראה קובע חובת דיווח לאפוטרופוס הכללי על כספי חשבון ללא תנועה בחלוף 5 שנים ממועד הגדרת החשבון כ"חשבון ללא תנועה".

דברי הסבר

ס"ק (א) - בתום חמש שנים מיום הפיכת החשבון ל"חשבון ללא תנועה", בהם לא יצר בעל החשבון קשר עם התאגיד הבנקאי, נדרש התאגיד הבנקאי לדווח על הכספים לאפוטרופוס הכללי באופן ממוכן, בהתאם לנתוני הדיווח המפורטים בנספח 1 להוראה, על מנת שינסה לאתר את בעל החשבון באמצעות הכלים העומדים לרשותו.

יובהר, כי התאגיד הבנקאי נדרש לשמור את כל המידע הרלבנטי אודות חשבונות אלו, גם לאחר העברת הדיווח לאפוטרופוס הכללי.

ס"ק (ב) - ככל שהאפוטרופוס הכללי יבקש לקבל מידע נוסף הנוגע לחשבון מסויים עליו דיווח התאגיד הבנקאי, נדרש התאגיד הבנקאי להעביר לידיו מידע ומסמכים בקשר לחשבון האמור.

ס"ק (ג) - במקרה בו נוצר קשר בין בעל החשבון לבין התאגיד הבנקאי, לאחר העברת הכספים לניהולו של האפוטרופוס הכללי, נדרש התאגיד הבנקאי להפנות את בעל החשבון לאפוטרופוס הכללי.

6. סעיפים 6-9 להוראה מפרטים את אופן התנהלותו של התאגיד הבנקאי ביחס לחשבונות של לקוחות שנפטרו.

דברי הסבר

סעיף 6 - התאגיד הבנקאי נדרש לפנות אל מרשם האוכלוסין, אחת לשלושה חודשים לפחות, בבקשה לקבל מידע על לקוחות שנפטרו.

סעיף 7 - נודע לתאגיד הבנקאי כי בעל חשבון נפטר, ישלח לכתובת בעל החשבון הודעה על קיומו של חשבון בסניף התאגיד הבנקאי. בהודעה יצויין כי במידה ויורשיו החוקיים של בעל החשבון לא יצרו קשר עם התאגיד הבנקאי, יוגדר החשבון כחשבון ללא תנועה במועדים שנקבעו בהוראה בהתאם לסוג החשבון, והכספים המופקדים בו יושקעו בהתאם לכללים שקבע הנגיד. הודעה כאמור תשלח בתוך חודש ימים ממועד בו נודע לתאגיד הבנקאי על פטירת בעל החשבון.

סעיף 8א – בהעדר קשר עם יורשיו החוקיים של בעל החשבון, או עם מי שהגישו בקשה לקבלת צו ירושה או צו קיום צוואה, נדרש התאגיד הבנקאי לפנות לרשם לענייני ירושה ולהנהלת בתי הדין הדתיים בנסיון לאתר את מגישי הבקשה לצו ירושה או צו קיום צוואה, ועם קבלת מידע אודותם ישלח להם התאגיד הבנקאי הודעה כמפורט בסעיף 7 לעיל.

סעיף 8ב – במידה ולא התקבל מידע אודות מגישי הבקשה כאמור, נדרש התאגיד הבנקאי לחזור ולנקוט בפעולות האיתור המפורטות בסעיף 8א לעיל אחת לשנתיים לכל הפחות, וזאת עד למועד הדיווח לאפוטרופוס הכללי. לאחר מועד הדיווח נדרש התאגיד הבנקאי להמשיך ולנקוט בפעולות המפורטות, אחת לשנתיים לפחות, ובלבד שסכום הכספים אינו נמוך מהסכום המזערי להשקעה כפי שנקבע בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (חשבונות ללא תנועה), התשע"ב - 2012. יובהר כי התאגיד הבנקאי נדרש להמשיך ולנקוט בפעולות המפורטות בתדירות שנקבעה בסעיף עד להעברת הכספים לניהול האפוטרופוס הכללי בהתאם לחוק האפוטרופוס הכללי, תשל"ח – 1978.

סעיף 9 – הובהר כי הוראות אלו יחולו לגבי חשבון משותף רק לאחר פטירתם של כל בעלי החשבון.

7. סעיף 10 קובע כי המידע שהתקבל בידי התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות אלו ישמש אותו רק לצורך המטרה לשמה התקבל, דהיינו איתור בעלי חשבון ללא תנועה ואיתור יורשי חוקיים של בעל חשבון שנפטר.

8. סעיף 11 קובע חובת תיעוד של כל פעולה בה נקט התאגיד הבנקאי לאיתור בעל חשבון ללא תנועה, או יורשיו החוקיים של בעל חשבון שנפטר.

9. סעיף 12 קובע חובת דיווח שנתית למפקח על הבנקים אודות החשבונות ללא תנועה הקיימים בתאגיד הבנקאי, בהתאם לנתוני הדיווח המפורטים בנספח 2.

ביטול

10. חוזר מספר 1059-06 מיום 25.1.1983 וחוזר מספר 1925-06 מיום 01.06.1998 בטלים.

תחילה

11. תחילתה של הוראה זו _____.

עדכון הקובץ

12. מצ"ב דפי עדכון לקובץ הוראות ניהול בנקאי תקין. להלן הוראות העדכון:

להכניס עמוד

להוציא עמוד

בכבוד רב,

דוד זקן
המפקח על הבנקים

פיטר פארפול

חשבונות ללא תנועה**מבוא**

1. בתוקף סמכותי לפי סעיף 9 כ לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981, ולאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת, אני קובע הוראות אלו:

הגדרות

2. "בעל חשבון" - מי שרשום בתאגיד הבנקאי כבעלים של חשבון.

"חשבון ללא תנועה"

כל אחד מאלה:

- (1) חשבון עובר ושב, אשר בעל החשבון לא ביצע פעילות בו ובפיקדון ובחשבון אחר המתנהלים תחת אותו מספר, ולא ביצע פעילות בפיקדון שעל פי תנאיו מועברים הכספים המופקדים בו לחשבון עובר ושב כאמור באותו תאגיד בנקאי, במשך תשעה חודשים; ואולם - תקופת הזמן כאמור, בחשבון עובר ושב המתנהל רק לצורך חשבונות אחרים של בעל החשבון, תחושב כאמור בפסקאות (2) ו- (3) לפי העניין;
- (2) פיקדון ניירות ערך או פיקדון המתחדש מעת לעת בהתאם להוראות שנתן בעל החשבון מראש - אם חלפו שנתיים ממועד הפעילות האחרונה שבוצעה בפיקדון; לעניין פסקה זו - בוצעה פעילות בפיקדון או בחשבון המתנהלים תחת אותו מספר או בוצעה פעילות בחשבון עובר ושב אליו מיועדים לעבור כספי הפיקדון עם פירעונו, יימנו השנתיים מהמועד בו בוצעה אותה פעילות;
- (3) פיקדון לזמן קצוב - במועד שנקבע לפירעונו, ובלבד שלא נפרע לחשבון עובר ושב;
- (4) בפסקאות (2) ו-(3), "פיקדון" - למעט פיקדון כספי המשמש בטוחה כנגד אשראי שנתן תאגיד בנקאי, או כנגד ערבות בנקאית.

"פעילות" -

כל אחד מאלה:

- (1) מתן הוראה לתאגיד הבנקאי על ידי בעל החשבון או על ידי מי שמורשה לכך מטעמו;
- (2) קבלת מידע על ידי בעל החשבון או על ידי מי שמורשה לכך מטעמו, באופן בו התאגיד הבנקאי יכול לקבוע שבעל החשבון או המורשה כאמור קיבלו את המידע בפועל.

יצירת קשר עם בעל החשבון

3.א. תאגיד בנקאי יפעל בשקידה סבירה לאיתור בעל חשבון ללא תנועה, במטרה ליידע אותו אודות כספים השייכים לו המצויים אצל התאגיד הבנקאי. בין היתר ינקוט התאגיד הבנקאי בפעולות הבאות, במהלך שלושה חודשים מיום הפיכתו של החשבון לחשבון ללא תנועה:

(א) ישלח הודעה לכתובת למשלוח הודעות כפי שרשומה במסמכי התאגיד הבנקאי, על היות החשבון או הפיקדון חשבון ללא תנועה, וכי אם לא יצור בעל החשבון קשר עם התאגיד הבנקאי, יושקעו הכספים המופקדים בחשבון בהתאם לכללים שהוצאו על פי הוראות סעיף 9כא לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981.

(ב) ינסה ליצור עם בעל החשבון קשר טלפוני וכן קשר באמצעי תקשורת אחר ככל שניתנה לגביו הסכמת בעל החשבון.

(ג) יאמת כתובת בעל החשבון הרשומה בחשבון עם כתובת בעל החשבון במרשם האוכלוסין ועם כתובות אחרות בחשבונות אחרים של בעל החשבון בתאגיד הבנקאי, שלגביהם קיימת זהות מלאה בין כל שמות בעלי החשבון בחשבון ללא תנועה ובחשבון האחר. מצא התאגיד הבנקאי כי כתובת בעל החשבון שונה מהכתובת שבמרשם האוכלוסין או מהכתובת שבחשבונות אחרים של בעל החשבון כאמור, ישלח התאגיד הבנקאי, לכתובת אלה של בעל החשבון, הודעה כאמור בס"ק (א).

(ד) לא יצר בעל החשבון קשר עם התאגיד הבנקאי לאחר נקיטת פעולות האיתור כמפורט בסעיפים (א)-(ג), יחזור התאגיד הבנקאי וינקוט בפעולות האמורות, לפי העניין, אחת לשנה לפחות, זאת עד למועד הדיווח על הכספים לאפוטרופוס הכללי. לאחר מועד הדיווח ימשיך התאגיד הבנקאי וינקוט בפעולות האמורות, לפי העניין, אחת לשנתיים לפחות, ובלבד שסכום הכספים בחשבון אינו נמוך מהסכום המזערי להשקעה הקבוע בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (חשבונות ללא תנועה), התשע"ב – 2012.

ב. על אף האמור בסעיף 3א, במקרה בו בעל החשבון ביקש ליצור עימו קשר בדרך של השארת המסמכים המיועדים לו בסניף התאגיד הבנקאי או בתיבת דואר, יש לנסות ליצור עימו קשר בדרך שביקש. מחובתו של תאגיד בנקאי להבהיר לבעל החשבון במועד פתיחת החשבון, במסמך נפרד עליו יידרש לחתום, כי בנסיבות בהן יוגדר חשבונו כחשבון ללא תנועה, יצירת הקשר עימו תעשה בדרך בה ביקש, ובהעדר קשר עימו יושקעו הכספים בחשבונו בהתאם לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (חשבונות ללא תנועה), התשע"ב – 2012.

השקעת כספים

4. (א) לא יצר בעל החשבון קשר עם התאגיד הבנקאי במשך שלושה חודשים לאחר שהחל בפעולות לאיתור בעל החשבון כאמור בסעיף 3, ישקיע את הכספים לזכותו באופן שקבע הנגיד בכללים, ויודיע על כך ללקוח.
- (ב) הושקעו הכספים כאמור, ישלח התאגיד הבנקאי אחת לשנה לפחות, הודעה לבעל החשבון על היות החשבון חשבון ללא תנועה ועל כך שהכספים המופקדים בחשבון הושקעו כאמור בכללים שהוצאו על פי סעיף 9כא לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981.

דיווח לאפוסטרופוס הכללי

5. (א) לא יצר בעל החשבון קשר עם התאגיד הבנקאי במשך חמש שנים מיום שהפך החשבון לחשבון ללא תנועה, ידווח התאגיד הבנקאי על הכספים לאפוסטרופוס הכללי באופן ממוכן, בהתאם לנתוני הדיווח כמפורט בנספח 1.
- (ב) דיווח התאגיד הבנקאי על כספי חשבון ללא תנועה כאמור בס"ק (א), יעביר לאפוסטרופוס הכללי מידע ומסמכים הנוגעים לחשבון עליו דיווח, על פי בקשתו של האפוסטרופוס הכללי.
- (ג) נוצר קשר בין בעל חשבון ללא תנועה לבין התאגיד הבנקאי, לאחר העברת הכספים לניהולו של האפוסטרופוס הכללי, יפנה התאגיד הבנקאי את בעל החשבון לאפוסטרופוס הכללי.

חשבון של לקוח שנפטר

6. אחת לשלושה חודשים לפחות, יפנה התאגיד הבנקאי אל מרשם האוכלוסין בבקשה לקבל מידע על לקוחות שנפטרו.
7. נודע לתאגיד הבנקאי, בין אם באמצעות פניה למרשם האוכלוסין, בין אם באמצעות יורשי בעל החשבון או בכל דרך אחרת, כי בעל החשבון נפטר, ישלח התאגיד הבנקאי הודעה על קיומו של חשבון בסניף התאגיד הבנקאי לכתובת בעל החשבון. בהודעה יצויין כי במידה ויורשיו החוקיים של בעל החשבון לא יצרו קשר עם התאגיד הבנקאי, יוגדר החשבון כחשבון ללא תנועה במועדים שנקבעו בהוראה בהתאם לסוג החשבון והכספים המופקדים בו יושקעו בהתאם לכללים שהוצאו על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981. הודעה כאמור תשלח בתוך חודש ימים מיום שנודע לתאגיד הבנקאי על פטירתו של בעל החשבון.
8. א לא נוצר קשר עם יורשיו החוקיים של בעל החשבון או עם מי שהגישו בקשה לקבלת צו ירושה או צו קיום צוואה, בתוך שנה מהמועד בו נודע לתאגיד הבנקאי על פטירת בעל החשבון, ינקוט בפעולות הבאות:
- (א) יפנה לרשם לענייני ירושה בבקשה לקבל את שמם, מספר זהותם והמען של מי שהגישו בקשה לקבלת צו ירושה או צו קיום צוואה;
- (ב) יפנה להנהלת בתי הדין הדתיים בבקשה לקבל את שמם, מספר זהותם והמען של מי שהגישו בקשה לקבלת צו ירושה או צו קיום צוואה;

(ג) קיבל התאגיד הבנקאי מידע אודות מי שהגישו בקשה לצו ירושה או לצו קיום צוואה כמפורט בסעיפים (א)-(ב), ישלח להם התאגיד הבנקאי הודעה כאמור בסעיף 7.
 ב. לא התקבל מידע אודות מי שהגישו בקשה לצו ירושה או לצו קיום צוואה כמפורט בסעיף 8א לעיל, יחזור התאגיד הבנקאי וינקוט בפעולות המפורטות בסעיף זה אחת לשנתיים, לכל הפחות, זאת עד למועד הדיווח על הכספים לאפוטרופוס הכללי. לאחר מועד הדיווח ימשיך התאגיד הבנקאי וינקוט בפעולות המפורטות כאמור, אחת לשנתיים לפחות, ובלבד שסכום הכספים בחשבון אינו נמוך מהסכום המזערי להשקעה הקבוע בכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (חשבונות ללא תנועה), התשע"ב – 2012.

9. בחשבון משותף יחול האמור בסעיפים 7-8 לאחר פטירתם של כל בעלי החשבון.

שימוש במידע

10. מידע שהתקבל אצל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות אלה, לא ישמש את התאגיד הבנקאי אלא לשם איתור בעלי חשבון ללא תנועה, ולשם איתור יורשים חוקיים של בעל חשבון שנפטר.

תיעוד

11. התאגיד הבנקאי יתעד כל פעולה בה נקט לאיתור בעל חשבון ללא תנועה, וכל פעולה בה נקט לאיתור יורשיו החוקיים של בעל חשבון שנפטר.

דיווח למפקח

12. אחת לשנה ידווח התאגיד הבנקאי למפקח על הבנקים אודות החשבונות ללא תנועה הקיימים אצלו, בהתאם לנתוני הדיווח כמפורט בנספח 2.

תחילה

13. תחילתן של הוראות אלה _____ חודשים מיום פרסומן.

נספח 2

נתונים שיועברו למפקח על הבנקים אודות חשבונות ללא תנועה

(סעיף 12 להוראה)

מספר החשבונות ללא תנועה נכון לסוף השנה	מספר החשבונות ללא תנועה שהבנק הצליח ליצור קשר עם בעליהם / יורשיהם במהלך השנה	אחוז החשבונות ללא תנועה מכלל החשבונות בבנק	מספר החשבונות ללא תנועה נכון לתחילת השנה	הסכום הכולל של החשבונות ללא תנועה נכון לתחילת השנה	הסכום הכולל של החשבונות ללא תנועה נכון לסוף השנה
					חשבונות ללא תנועה שאבד הקשר עם בעליהם
					חשבונות ללא תנועה שבעליהם נפטרו

עדכונים

חוזר 06 מס'

גרסה

פרטים

תאריך

1

הוראה מקורית

XX/XX/XX

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (חשבונות ללא תנועה), התשע"ב – 2012

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 9כא לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981¹ אני קובע כללים אלה:

1. דרכי תאגיד בנקאי ישקיע כספי חשבון ללא תנועה, כלהלן: השקעה

(1) היה החשבון ללא תנועה חשבון עובר ושב – בפקדון חודשי מתחדש למשך שנה. בתום תקופה זו, יושקעו הכספים במק"מ שזמן פירעונו בין שלושה חודשים לששה חודשים ממועד הרכישה. בתום כל פידיון ירכוש הבנק מק"מ בעל מאפיינים כאמור לעיל.

(2) היה החשבון ללא תנועה פיקדון המתחדש מעת לעת בהתאם להוראות שנתן בעל החשבון מראש – בתום תקופת הפיקדון יושקעו הכספים במק"מ שזמן פירעונו בין שלושה חודשים לששה חודשים ממועד הרכישה. בתום כל פידיון ירכוש הבנק מק"מ בעל מאפיינים כאמור לעיל.

(3) היה החשבון ללא תנועה פיקדון לזמן קצוב שאינו מתחדש ושאינו נפרע לחשבון עובר ושב - במק"מ שזמן פירעונו בין שלושה חודשים לששה חודשים ממועד הרכישה. בתום כל פידיון ירכוש הבנק מק"מ בעל מאפיינים כאמור לעיל.

(4) היה החשבון ללא תנועה פיקדון ניירות ערך – יוחזקו ניירות הערך ללא שינוי; לענין זה, "ניירות ערך", לרבות יחידות בקרן להשקעות משותפות בנאמנות כהגדרתה בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994²;

(5) היו הכספים המופקדים בחשבון במטבע חוץ או צמודים למטבע חוץ, ישקיע התאגיד הבנקאי את הכספים באותו מטבע או צמוד לאותו מטבע בפקדון חודשי מתחדש.

2. לא מפקיד התאגיד הבנקאי כספים באותו מטבע חוץ או לא מפקיד השקעה

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 258; התשס"ד, עמ' 368.

² ס"ח התשנ"ד, עמ' 308; התשס"ט, עמ' 286.

- חלופית
- כספים לאותה תקופה, ישקיע התאגיד הבנקאי את הכספים בפקדון דומה במאפייניו, ולצורך כך יתחשב התאגיד הבנקאי בנזילות הכספים ובתשואה על ההשקעה.
3. סכום מזערי להשקעה
- חובת השקעה לפי כללים אלה לא תחול על חשבון ללא תנועה שאינו עולה על 1,500 שקלים חדשים, או שווה ערך להם במטבע חוץ.
4. תשלומים מהחשבון
- בטרם ביצוע ההשקעה כאמור בסעיפים 1 ו-2, וכן מידי שישה חודשים יאמוד התאגיד הבנקאי את התשלומים הצפויים לשם ביצוע הוראות תשלום שנתן בעל החשבון לתאגיד הבנקאי בטרם הפך החשבון לחשבון ללא תנועה, ולשם תשלום העמלות הצפויות במשך אותה תקופה (להלן – התשלומים), וישאיר בחשבון העובר ושב סכום לביצוע התשלומים כאמור; לשם כך, ולשם ביצוע תשלומים בלתי צפויים בחשבון, רשאי התאגיד הבנקאי לממש השקעה שבוצעה לפי סעיפים 1 ו-2.
5. חישוב מטבעות שונים
- חישוב סכומים במטבעות שונים יהיה לפי השער היציג שפרסם בנק ישראל לאותו יום, ואם לא פורסם באותו יום שער יציג – לפי השער היציג האחרון הידוע.
6. ביטול
- צו הבנקאות (פיקדונות ללא תנועה), התש"ס - 2000³ (להלן – הצו הקודם) - בטל.
7. תחילה
- תחילתם של כללים אלה ביום _____.
8. הוראות מעבר
- כספים שהושקעו על פי הצו הקודם ימשיכו להיות מושקעים כאמור בו עד למועד פירעונם.

³ ק"ת התש"ס, עמ' 414.

ירושלים, כ"ב ניסן, תשע"ג
2 אפריל, 2013

כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (חשבונות ללא תנועה) התשע"ב – 2012

הבהרות

לאחר בחינה של דרכי השקעת כספי פיקדונות ללא תנועה הקיימים בצו הבנקאות (פיקדונות ללא תנועה) התש"ס – 2000, נקבעו כללי השקעה חדשים אשר מטרתם לשמור על ערך הכסף מחד, ועל נזילותו מאידך. כללים אלו, אשר נועדו להחליף את הצו הקיים, קובעים את דרכי השקעת כספי חשבון ללא תנועה בהתאם לסוג החשבון. כמו כן קובעים הכללים הוראות לעניין הסכום המזערי להשקעה, וביצוע תשלומים מחשבון ללא תנועה.

סעיף 1 - תאגיד בנקאי נדרש להשקיע כספי חשבונות ללא תנועה כדלקמן:

- כאשר החשבון ללא תנועה הוא חשבון עובר ושב, יש להשקיע את הכספים בפיקדון חודשי מתחדש למשך שנה, ולאחר מכן במק"מ שזמן פירעונו בין שלושה חודשים לששה חודשים ממועד הרכישה. בתום כל פידיון על הבנק לרכוש מק"מ בעל מאפיינים כאמור לעיל.
- כאשר החשבון ללא תנועה הוא פיקדון המתחדש מעת לעת בהתאם להוראה שנתן הלקוח מראש, יש להשקיע את הכספים, בתום תקופת הפיקדון, במק"מ שזמן פירעונו בין שלושה חודשים לששה חודשים ממועד הרכישה. בתום כל פידיון על הבנק לרכוש מק"מ בעל מאפיינים כאמור לעיל.
- כאשר החשבון ללא תנועה הוא פיקדון לזמן קצוב שאינו מתחדש, במק"מ שזמן פירעונו בין שלושה חודשים לששה חודשים ממועד הרכישה. בתום כל פידיון על הבנק לרכוש מק"מ בעל מאפיינים כאמור לעיל.
- כאשר החשבון ללא תנועה הוא פיקדון ניירות ערך, יש להחזיק את ניירות הערך ללא שינוי. הובהר כי ניירות ערך כוללות יחידות בקרן להשקעות משותפות בנאמנות. עוד יובהר כי כספים שהתקבלו בשל נייר הערך יושקעו כאמור בפיסקה (1) לעיל.
- כאשר הכספים מופקדים בחשבון במט"ח או צמודים למט"ח, יש להשקיע את הכספים באותו מטבע או צמודים לאותו מטבע, בפיקדון חודשי מתחדש.

סעיף 2 – במקרה בו לא קיים בתאגיד הבנקאי פיקדון באותו מטבע חוץ בו הופקדו הכספים עובר להגדרתם ככספי חשבון ללא תנועה, או במקרה בו לא קיים בתאגיד הבנקאי פיקדון לתקופה הזוהה לתקופה בה הופקדו הכספים עובר להגדרתם ככספי חשבון ללא תנועה, נדרש התאגיד הבנקאי להשקיע את הכספים בפיקדון דומה במאפייניו, תוך התחשבות בנזילות הכספים ובתשואה על ההשקעה.

סעיף 3 – חובת השקעת הכספים בהתאם לכללים אינה חלה על חשבון ללא תנועה בסכום שאינו עולה על 1,500 ₪ או שווה ערך להם במטבע חוץ.

סעיף 4 – על מנת לאפשר ביצוע תשלומים וחיוב בעמלות נדרש התאגיד הבנקאי לאמוד את התשלומים הצפויים במשך חצי שנה, ולהשאיר בחשבון העובר ושב סכום שיאפשר את ביצועם ואת תשלום העמלות. לצורך כך, כמו גם לצורך ביצוע תשלומים בלתי צפויים, כגון שיק שהוצג בחשבון, רשאי התאגיד הבנקאי לממש השקעה שבוצעה בחשבון, וזאת באמצעות שבירת הפיקדון לרבות מכירת ניירות ערך, כולו או חלקו, כל זאת על פי שיקול דעתו.

בהתייחס לתשלומים בלתי צפויים יובהר, כי שיק שנמשך על ידי בעל החשבון או מורשה מטעמו, והוצג לגביה בתאגיד הבנקאי, יחשב כמתן הוראה לתאגיד הבנקאי על ידי בעל החשבון במועד הצגתו לגביה.